

Petr Sokol: Generál Borisov: nebude se krást

31.srpna 2009
www.reflex.cz
13.08.2009

Hasič, bodyguard, generál ve výslužbě - taková je KARIÉRA PADESÁTILETÉHO BOJKA BORISOVA, KTERÝ SE NEDÁVNO STAL BULHARSKÝM PREMIÉREM. Jeho životní příběh je poučnou lekcí, jak funguje balkánská politika.

Borisov se narodil v malém městečku, které již dnes tvoří součást Sofie. Jeho otec pracoval pro ministerstvo vnitra a mladý Bojko chtěl jít studovat na policistu. Jenže mu zabránil škraloup, jež rodina měla u komunistického režimu. Borisovova dědečka komunisté zastřelili, když se v roce 1944 ujímali moci v zemi.

Borisov proto mohl vystudovat jen vysokou školu zaměřenou na požární ochranu. Během studia vstoupil do Bulharské komunistické strany. Až do roku 1990 potom pracoval jako hasič a učitel v hasičském institutu.

S touto érou se pojí i jedna z problematičtějších částí Borisovova životopisu. Jako příslušník bezpečnostní složky se účastnil násilné akce proti turecké menšině v Bulharsku. Sám tvrdí, že jen jako hasič dohlížel, aby bulharští Turci nezapalovali své zemědělské objekty. V očích početné turecké menšiny to ale novému premiérovi popularitu nepřidává.

Vedle hasičské praxe se v tomto období Borisov zabýval zejména sportem. V karate to dotáhl až na černý pás, trenéra bulharské reprezentace a mezinárodního rozhodčího.

IPON-2

Kombinace zkušeností z bezpečnostní složky a bojového sportu dovedla Borisova po pádu komunismu k soukromému podnikání. V roce 1991 založil bezpečnostní agenturu, která se specializovala na ochranu známých osobností. Pracoval jako bodyguard například pro posledního generálního tajemníka ÚV BKS Todora Živkova nebo pro bývalého cara Simeona.

Práce pro bývalého monarchu přivedla majitele bezpečnostní agentury přímo do politiky. Když se bývalý car po kampani plně nesplnitelných slibů stal v roce 2001 premiérem, povolal svého bodyguarda na ministerstvo vnitra, kde mu přidělil funkci státního tajemníka zodpovědného za řízení policie. Z této doby se datuje oslovení, jímž nejbližší spolupracovníci Borisova dodnes titulují - generál. S funkcí státního tajemníka byl totiž Borisov postupně povyšován až do generálské hodnosti.

V roce 2005 kandidoval za stranu bývalého cara do parlamentu. S pověstí rázného bojovníka proti organizovanému zločinu byl zvolen hned ve dvou obvodech. Mandát ale nepřijal a pokračoval v práci na ministerstvu vnitra. Krátce po volbách se ovšem ve zlém rozešel s tehdejším ministrem a ze státní služby odešel.

Ještě v témže roce se konaly doplňovací volby sofijského starosty a Borisov se rozhodl zkusit štěstí jako nezávislý kandidát. Díky rozhádané pravici dokázal volby v druhém kole vyhrát. Mnozí čekali, že získá významnou veřejnou funkci Borisova "semele" a on se zařadí do systému lokální korupce. Borisov ale znovu překvapil a každého v Sofii, kdo přišel jen do podezření z korupce, okamžitě nemilosrdně vyhodil. Jeho popularita šla strmě vzhůru.

ERB

O rok později Borisov založil stranu s krkolomným názvem Občané pro evropský rozvoj Bulharska, jejíž zkratka zní GERB, což v bulharštině znamená Erb. Borisov stranu formálně nevedl, ale jeho tvář jí přinášela úspěch za úspěchem.

GERB vyhrál dvakrát volby do Evropského parlamentu a letos v červenci s velkou převahou i volby parlamentní. Hlavním tématem jeho kampaně byl boj s korupcí a mafiánskými praktikami.

Bojko Borisov nedávno přijal funkci bulharského premiéra. Vzhledem k tomu, že nemá rád koalici, ustavil jednobarevnou vládu své strany, i když mu chybí v parlamentu pět mandátů k absolutní většině. Menší strany se musely spokojit s tím, že mohou Borisovovu vládu podporovat zvenku.

NE ZLODĚJNÁM

Když v Bulharsku padl komunismus, zdálo se, že se tam u vlády bude střídát klasická pravice s postkomunistickou levicí. Jenže po několika obměnách došla Bulharům trpělivost a začali ve volbách experimentovat. Nejprve si vybrali stranu bývalého cara Simeona a nyní sáhli po generálu Borisovovi.

Bulhaři vkládají do Borisova značné naděje. Věří, že vymete korupci z celého Bulharska, jako to dokázal v hlavním městě. Potvrzuje to odpověď jednoho bulharského taxikáře na mou otázku, jak vidí Borisova: "Po vládě Rusa Staniševa s Turkem Doganem (dosavadní premiér se narodil v Moskvě a vládl v koalici s tureckou menšinovou stranou) a předtím Němce Simeona nám bude konečně zase vládnout Bulhar," a s mrknutím dodal " A navíc generál ... Už se nebude tolik krást!"

Vyšlo v časopise Reflex 33/2009